

OPIS RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INSTRUMENTAMI I PRODUKTAMI FINANSOWYMI DLA OSÓB FIZYCZNYCH W BANKU MILLENNIUM S.A.

SPIS TREŚCI

I. Opis ryzyka związanego z Instrumentami i Produktami finansowymi.....	1
II. Rodzaje ryzyka.....	9
I. Opis ryzyka związanego z Instrumentami i Produktami finansowymi	
1. Polskie fundusze inwestycyjne zarządzane przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych, w rozumieniu art. 3 Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.	

Fundusz Inwestycyjny – to podmiot posiadający osobowość prawną, działający na podstawie „Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi”, którego wyłączną formą działalności jest lokowanie środków pieniężnych zebranych publicznie lub niepublicznie w papiery wartościowe i inne prawa majątkowe określone w Ustawie.

W zamian za dokonane wpłaty do funduszu, inwestorzy otrzymują jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne. Ich liczba pokazuje proporcjonalny udział uczestnika w majątku funduszu inwestycyjnego.

Z ustaloną częstotliwością fundusz inwestycyjny ustala wartość jednostek uczestnictwa, czyli oblicza „wartość aktywów netto funduszu” przypadających na jednostkę uczestnictwa. W tym celu fundusz wycenia portfel inwestycyjny, a następnie dzieli jego wartość przez liczbę jednostek uczestnictwa przysługujących wszystkim uczestnikom. Znając wartość jednostki uczestnictwa funduszu inwestycyjnego Klient może wyznaczyć aktualną wartość swojej inwestycji w dany fundusz – mnożąc cenę jednostki uczestnictwa tego funduszu przez liczbę posiadanych przez siebie jednostek funduszu.

Wartość jednostki uczestnictwa oraz certyfikatu inwestycyjnego może się zmieniać w każdym dniu wyceny. Wartość jednostek publikowana jest w prasie, na stronach internetowych oraz udostępniana jest w infoliniach. Jednostki uczestnictwa są zbywane i odkupywane przez fundusz po cenie wynikającej z wartości jednostek uczestnictwa w danym dniu, odpowiednio pomniejszonej o opłaty manipulacyjne, pobierane przez towarzystwo zarządzające tym funduszem.

Fundusze inwestycyjne mogą być oferowane bezpośrednio lub pośrednio jako fundusze funduszy oraz fundusze nabywane w ramach produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych opisanych w punkcie 3.

Fundusze mogą być oferowane jako fundusze funduszy, które klasyfikuje się na podstawie oceny łącznego składu portfeli inwestycyjnych instytucji wspólnego inwestowania, w których jednostki bądź tytuły uczestnictwa inwestuje dany fundusz Inwestycja w fundusz funduszy może wiązać się z wyższymi opłatami i kosztami dla Klienta.

Według kryterium prawnego fundusze inwestycyjne dzieli się na:

1) Fundusze inwestycyjne otwarte

Fundusze inwestycyjne otwarte mogą zbywać nieograniczoną liczbę jednostek uczestnictwa i są dostępne dla potencjalnie nieograniczonej liczby uczestników. Fundusze inwestycyjne otwarte są wyceniane codziennie (w dni robocze). Fundusze inwestycyjne otwarte prowadzą działalność zgodnie z prawem

wspólnotowym regulującym zasady zbiorowego inwestowania w papiery wartościowe, co pozwala im, zgodnie z zasadą paszportu europejskiego, na prowadzenie działalności także na terytorium innych państw Unii Europejskiej.

2) Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte

Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte są szczególną formą funduszy inwestycyjnych otwartych. Zgodnie ze statutem specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego uczestnikami mogą zostać podmioty określone w statucie lub takie, które spełniają warunki określone w statucie funduszu.

Na podstawie statutu fundusze mogą wprowadzić dodatkowe warunki odkupienia jednostek uczestnictwa, w tym termin, w którym uczestnik powinien zgłosić zamiar żądania odkupienia jednostki uczestnictwa, lub termin, w którym nastąpi wypłata kwoty z tytułu odkupienia tych jednostek.

Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte mogą lokować aktywa funduszu w szerszy zakres instrumentów niż fundusze inwestycyjne otwarte, co w konsekwencji może spowodować możliwość wzrost potencjalnego zysku z inwestycji, przy jednoczesnym wzroście ryzyka związanego z inwestycją.

3) Fundusze inwestycyjne zamknięte (opisane w pkt. 1.4)

1.1 Fundusze / portfele modelowe dłużne i gotówkowe (obligacji, rynku pieniężnego)

a) Opis

Fundusze dłużne i gotówkowe inwestują środki Klientów w obligacje lub instrumenty rynku pieniężnego. Głównie są to polskie obligacje skarbowe, bony skarbowe lub depozyty. Sugerowany okres inwestycji to minimum 1 rok.

Fundusze dłużne i gotówkowe można podzielić na następujące kategorie z punktu widzenia specjalizacji walutowej:

- Fundusze inwestujące w papiery wartościowe denominowane w walucie polskiej,
- Fundusze inwestujące w papiery wartościowe denominowane w określonej walucie zagranicznej,
- Fundusze inwestujące w papiery wartościowe denominowane w różnych walutach.

Nabycie funduszu inwestującego w papiery wartościowe denominowane w różnych walutach wiąże się z ryzykiem kursu walutowego wynikającym ze zmian natychmiastowych i terminowych rynkowych kursów walutowych oraz ich wzajemnej relacji. Zmiany kursów walutowych mogą prowadzić do zmian wyceny jednostek funduszu.

Wartość jednostek uczestnictwa funduszy dłużnych może zmieniać się w związku ze zmianą cen obligacji lub innych instrumentów w krótkim lub średnim okresie.

Fundusze gotówkowe inwestują środki pieniężne w krótkoterminowe instrumenty dłużne: bony skarbowe i pieniężne, bankowe papiery wartościowe (certyfikaty depozytowe, bony oszczędnościowe, etc.), krótkoterminowe weksle komercyjne, lokaty bankowe oraz instrumenty o podobnym charakterze. Fundusze gotówkowe charakteryzują się niższym ryzykiem oraz potencjalnie niższą dochodowością od funduszy dłużnych.

Fundusze dłużne i gotówkowe mogą być oferowane bezpośrednio lub pośrednio jako fundusze funduszy oraz

fundusze nabywane w ramach produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych.

b) Ryzyko

- Ryzyko branży
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy.

1.2 Fundusze/portfele modelowe mieszane (zrównoważone, stabilnego wzrostu, absolutnej stopy zwrotu)

a) Opis

Fundusze mieszane to fundusze zrównoważone oraz fundusze stabilnego wzrostu. W zależności od sytuacji rynkowej w funduszach mieszanych przeważają inwestycje w instrumenty dłużne, bądź w akcje Są to przeważnie akcje spółek polskich, choć w zależności od strategii funduszu, fundusze mogą inwestować również w spółki europejskie czy globalne.

W portfelu Funduszy stabilnego wzrostu przeważają papiery dłużne: obligacje i bony skarbowe. Udział akcji w aktywach nie powinien przekraczać 40%. Stopy zwrotu funduszy stabilnego wzrostu są zazwyczaj niższe niż funduszy zrównoważonych i charakteryzuje je niższy poziom ryzyka utraty kapitału. Sugerowany okres inwestycji to minimum 2-3 lata.

Fundusze zrównoważone inwestuje środki Klientów zarówno w związane z podwyższonym ryzykiem akcje, jak i w papiery wartościowe o umiarkowanym poziomie ryzyka – obligacje. Udział akcji w aktywach nie powinien być mniejszy niż 30% oraz nie powinien przekraczać 70%, a pozostała część jest inwestowana w papiery dłużne. Zysk i ryzyko funduszy zrównoważonych jest tym większy im większy udział w portfelu mają instrumenty ryzykowne. Sugerowany okres inwestycji to minimum 3-4 lata.

Fundusze absolutnej stopy zwrotu elastycznie lokują środki zarówno w akcje (od 0 do 100% aktywów), jak i instrumenty dłużne. Charakteryzują się stosunkowo wysokim poziomem ryzyka inwestycyjnego.

Celem funduszy absolutnej stopy zwrotu jest wypracowanie bezwzględniego zysku, niezależnie od zmieniających się trendów w poszczególnych segmentach rynku. Aby to osiągnąć portfel funduszu skonstruowany jest tak, aby minimalizować straty w okresie spadków i maksymalizować zyski w okresie wzrostów. Pomocna jest w tym szeroka paleta instrumentów finansowych, w które fundusze absolutnej stopy mogą inwestować. W grę wchodzi zarówno klasyczne akcje i obligacje, ale też instrumenty pochodne, waluty, towary czy udziały w spółkach z o.o. Dodatkowo, zazwyczaj nie określa się progów procentowego zaangażowania aktywów funduszu w poszczególne klasy aktywów, co daje zarządzającemu bardzo dużą swobodę.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3-4 lata

Nabycie jednostek funduszu inwestującego w akcje w obcych walutach wiąże się z ryzykiem kursu walutowego wynikającym ze zmian natychmiastowych i terminowych rynkowych kursów

walutowych oraz ich wzajemnej relacji. Zmiany kursów walutowych mogą prowadzić do zmian wyceny jednostek funduszu.

Fundusze mieszane mogą być oferowane bezpośrednio lub pośrednio jako fundusze funduszy oraz fundusze nabywane w ramach produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych.

b) Ryzyko

- Ryzyko branży
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy.

1.3 Fundusze / portfele modelowe akcji

a) Opis

Fundusze akcji lokują do 100% aktywów w akcje przy wykorzystaniu agresywnych strategii inwestycyjnych, a ich celem jest osiągnięcie jak najwyższego zysku, w związku z czym charakteryzuje je wysokie ryzyko inwestycyjne. Fundusze akcji są najbardziej podatne na wahania koniunktury rynkowej. Fundusze akcji podczas korzystnej koniunktury osiągają bardzo wysokie stopy zwrotu, ale podczas bessy ich jednostki uczestnictwa mogą znacznie obniżyć swoją wartość. Inwestorom zaleca się jak najdłuższy horyzont inwestycyjny. Ryzyko jest wysokie z powodu możliwych znacznych wahań wartości jednostki uczestnictwa. Fundusze inwestują przeważnie w akcje spółek polskich, choć w zależności od strategii funduszu, mogą również inwestować w spółki europejskie czy globalne. Zagrożenie to spada wraz z przedłużeniem horyzontu czasowego inwestycji. Fundusze akcji są adresowane do inwestorów o najwyższej skłonności do ryzyka. Sugerowany okres inwestycji wynosi co najmniej 5 lat.

Nabycie jednostek funduszu inwestującego w akcje w obcych walutach wiąże się z ryzykiem kursu walutowego wynikającym ze zmian natychmiastowych i terminowych rynkowych kursów walutowych oraz ich wzajemnej relacji. Zmiany kursów walutowych mogą prowadzić do zmian wyceny jednostek funduszu.

Fundusze akcji mogą być oferowane bezpośrednio lub pośrednio jako fundusze funduszy oraz fundusze nabywane w ramach produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych.

b) Ryzyko

- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko rynkowe,

- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Wysokość opłat
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy.

1.4 Fundusze inwestycyjne zamknięte

a) Opis

Fundusze inwestycyjne cechują się ograniczonym dostępem dla inwestorów oraz ograniczoną możliwością wycofania się z inwestycji. Polityka inwestycyjna może dopuszczać inwestowanie w bardzo złożone instrumenty finansowe, w tym instrumenty pochodne, co może pozytywnie wpłynąć na zysk z inwestycji, ale może wiązać się ze zwiększonym ryzykiem utraty wartości inwestycji. Polityka inwestycyjna jest bardziej ryzykowana i dopuszcza szerszy katalog inwestycji funduszu niż w przypadku funduszy otwartych. W szczególności możliwe jest inwestowanie w udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, waluty, transakcje terminowe oraz prawa pochodne od praw majątkowych będących przedmiotem inwestycji.

Fundusze inwestycyjne zamknięte emitują certyfikaty inwestycyjne w okresach subskrypcji. Certyfikaty inwestycyjne to papiery wartościowe, których liczba jest stała i może zmieniać się tylko w przypadku nowych emisji lub wykupienia przez fundusz. Certyfikaty inwestycyjne mogą być przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, np. na Giełdzie Papierów Wartościowych. Wyceny certyfikatów inwestycyjnych są dokonywane rzadziej niż w przypadku funduszy inwestycyjnych otwartych, chociaż zdarzają się również fundusze wyceniane codziennie. Wycena certyfikatów inwestycyjnych wynika z oszacowania wartości instrumentów finansowych, w które zainwestował fundusz inwestycyjny zamknięty i polega na wycenie składników aktywów funduszu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i statutem funduszu.

Zamknięty fundusz inwestycyjny może być utworzony na czas określony. Sugerowany okres inwestycji wynosi co najmniej 5 lat.

Fundusz inwestycyjny zamknięty może być oferowany w subskrypcjach lub dostępny na rynku wtórnym.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach emisyjnych funduszy.

2. Zagraniczne fundusze inwestycyjne zarządzane przez zagraniczne firmy inwestycyjne,

w rozumieniu art. 2 pkt 9 Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi

Zagraniczne fundusze inwestycyjne zarządzane są przez firmy inwestycyjne, które inwestują w aktywa na rynkach zagranicznych. Część zagranicznych funduszy inwestycyjnych może mieć specjalizację geograficzną lub branżową i lokuje aktywa w walory emitentów pochodzących z określonego kraju/regionu świata lub z określonej branży.

Zagraniczne fundusze inwestycyjne są dystrybuowane w Polsce w formie tytułów uczestnictwa – papierów wartościowych lub praw majątkowych, z których posiadaniem wiąże się udział w funduszu. Zagraniczne fundusze inwestycyjne mogą mieć różne formy prawne, np. formy spółki akcyjnej, formę funduszu inwestycyjnego lub funduszu powierniczego. Tytuły uczestnictwa nazywa się w zależności od formy prawnej akcjami czy tytułami uczestnictwa.

Z zagranicznymi funduszami inwestycyjnymi związane jest dodatkowo wyższe ryzyko dostępności informacji z danego rynku.

Tytuły uczestnictwa funduszy są denominowane w walutach obcych, ale mogą być dostępne również w złotych w postaci zabezpieczonej lub niezabezpieczonej do waluty bazowej.

Nabycie zagranicznego funduszu inwestującego w papiery wartościowe denominowane w różnych walutach wiąże się z ryzykiem kursu walutowego wynikającym ze zmian natychmiastowych i terminowych rynkowych kursów walutowego oraz ich wzajemnej relacji. Zmiany kursów walutowych mogą prowadzić do zmian wyceny tytułów uczestnictwa funduszu.

Inwestycja w zagraniczne fundusze inwestycyjne wiąże się z kosztami podatkowymi, na temat których informacje można znaleźć w prospektach informacyjnych funduszy.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy.

2.1 Fundusze / portfele modelowe dłużne i gotówkowe (obligacji, rynku pieniężnego)

a) Opis

Fundusze dłużne i gotówkowe inwestują środki Klientów w obligacje lub instrumenty rynku pieniężnego z rynków zagranicznych. Głównie są to zagraniczne obligacje skarbowe, obligacje korporacyjne, obligacje municypalne, bony skarbowe lub depozyty denominowane w różnych walutach obcych.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 1 rok.

Zagraniczne fundusze dłużne i gotówkowe można podzielić na następujące kategorie z punktu widzenia specjalizacji walutowej:

- Fundusze inwestujące w papiery wartościowe denominowane w określonej walucie zagranicznej,
- Fundusze inwestujące w papiery wartościowe denominowane w różnych walutach.

Fundusze dłużne inwestują środki Klientów głównie w zagraniczne dłużne papiery wartościowe, w tym w obligacje skarbowe, korporacyjne (również wysokiego ryzyka) i komunalne, bony skarbowe lub depozyty walutowe. W zależności od składu portfela inwestycyjnego mogą różnić się stopniem podejmowanego ryzyka oraz wielkością potencjalnych zysków. Fundusze gotówkowe inwestują środki pieniężne w zagraniczne krótkoterminowe instrumenty dłużne: bony skarbowe i pieniężne, bankowe papiery wartościowe (certyfikaty depozytowe, bony oszczędnościowe, etc.), krótkoterminowe weksle komercyjne, lokaty bankowe oraz instrumenty o podobnym charakterze.

Fundusze gotówkowe charakteryzują się niższym ryzykiem oraz potencjalnie niższą dochodowością od funduszy dłużnych.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy.

2.2 Fundusze/ portfele modelowe mieszane inwestujące w różnicowane instrumenty finansowe zarówno akcje jak i papiery dłużne

a) Opis

Fundusze mieszane to fundusze zrównoważone, absolutnej stopy zwrotu oraz fundusze stabilnego wzrostu, inwestujące na rynkach zagranicznych w zależności od sytuacji rynkowej w funduszach mieszanych przeważają inwestycje w instrumenty dłużne, bądź w akcje.

W portfelu Funduszy stabilnego wzrostu przeważają zagraniczne papiery dłużne. Stopy zwrotu funduszy stabilnego wzrostu są zazwyczaj niższe niż funduszy zrównoważonych i charakteryzuje je niższy poziom ryzyka utraty kapitału. Sugerowany okres inwestycji to minimum 2-3 lata.

Fundusze zrównoważone inwestuje środki Klientów zarówno w związane z podwyższonym ryzykiem akcje, jak i w papiery wartościowe o umiarkowanym poziomie ryzyka – obligacje. Zysk i ryzyko funduszy zrównoważonych jest tym większy im większy udział w portfelu mają instrumenty ryzykowne. Sugerowany okres inwestycji to minimum 3-4 lata.

Fundusze absolutnej stopy zwrotu elastycznie lokują środki zarówno w akcje (od 0 do 100% aktywów), jak i instrumenty dłużne. Charakteryzują się stosunkowo wysokim poziomem ryzyka inwestycyjnego.

Celem funduszy absolutnej stopy zwrotu jest wypracowanie bezwzględного zysku, niezależnie od zmieniających się trendów w poszczególnych segmentach rynku. Aby to osiągnąć portfel funduszu skonstruowany jest tak, aby minimalizować straty w okresie spadków i maksymalizować zyski w okresie wzrostów. Pomocna jest w tym szeroka paleta instrumentów finansowych, w które fundusze absolutnej stopy mogą inwestować. W grę wchodzi zarówno klasyczne akcje i obligacje, ale też instrumenty pochodne, waluty, towary czy udziały w spółkach z o.o. Dodatkowo, zazwyczaj nie określa się progów procentowego zaangażowania aktywów funduszu w poszczególne klasy aktywów, co daje zarządzającemu bardzo dużą swobodę.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3-4 lata.

Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,

- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

2.3 Fundusze / portfele modelowe akcji

a) Opis

Fundusze akcji lokują do 100% aktywów w akcje spółek zagranicznych przy wykorzystaniu agresywnych strategii inwestycyjnych i ich celem jest osiągnięcie jak najwyższego zysku, w związku, z czym charakteryzuje je wysokie ryzyko inwestycyjne. Fundusze akcji są najbardziej podatne na wahania koniunktury rynkowej. Fundusze akcji podczas korzystnej koniunktury osiągają bardzo wysokie stopy zwrotu, ale podczas bessy ich tytuły uczestnictwa mogą znacznie obniżyć swoją wartość. Inwestorom zaleca się jak najdłuższy horyzont inwestycyjny. Ryzyko jest wysokie z powodu możliwych znacznych wahań wartości tytułów uczestnictwa. Zagraniczne fundusze inwestycyjne często posiadają określoną specjalizację, np. geograficzną bądź branżową. Specjalizację określa się na podstawie krajów pochodzenia bądź branż działalności emitentów papierów wartościowych wchodzących w skład portfela inwestycyjnego funduszu.

Zagrożenie to spada wraz z przedłużeniem horyzontu czasowego inwestycji. Fundusze akcji są adresowane do inwestorów o najwyższej skłonności do ryzyka.

Sugerowany okres inwestycji wynosi co najmniej 5 lat.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy.

3. Produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne

a) Opis

Indywidualne ubezpieczenia na życie z możliwością inwestowania wpłaconych składek w ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe (UFK). Produkty łączą ochronę ubezpieczeniową z możliwością gromadzenia i pomnażania środków.

UFK to wydzielona, odrębnie inwestowana część aktywów Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie. W przypadku większości ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych aktywa są

alokowane w jednostki funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa.

Z inwestycją w produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne wiąże się wyższe koszty oraz ryzyka dotyczące produktów ubezpieczeniowych. W szczególności należy pamiętać, że z inwestowaniem środków w polisę wiąże się dodatkowe koszty i opłaty dotyczące polis ubezpieczeniowych.

UFK mogą być oferowane jako pojedyncze fundusze lub jako portfele modelowe, których aktywa inwestowane są w tytuły uczestnictwa i/lub certyfikaty inwestycyjne więcej niż jednego funduszu inwestycyjnego.

W ramach produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych mogą być oferowane fundusze/portfele modelowe opisane w punkcie 1 i punkcie 2.

Umowa ubezpieczenia jest produktem długoterminowym, sugerowany okres inwestycji uzależniony jest od wybranej strategii funduszy oraz okresu pobierania opłat likwidacyjnych.

b) Ryzyko

- Ryzyko branży
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z wypłacalnością zakładu ubezpieczeń,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka, kosztów i opłat związanych z inwestycją w fundusz wbudowany w polisę ubezpieczeniową znajdują się w ogólnych warunkach ubezpieczenia.

W przypadku upadłości zakładu ubezpieczeń bądź jego niewypłacalności zaspokojenie roszczeń osób uprawnionych z umów ubezpieczenia odbywa się zgodnie z obowiązującymi zasadami Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

4. Lokaty inwestycyjne

a) Opis

Lokaty inwestycyjne oparte są na wskaźnikach rynku finansowego lub towarowego, takich jak kursy walut, ceny akcji, wartości indeksów giełdowych, ceny towarów lub koszyki tych zmiennych, od których kształtowania może być uzależnione końcowe oprocentowanie lokaty inwestycyjnej.

Inwestycja w Lokaty Inwestycyjne wiąże się z ponoszeniem ryzyka kredytowego Banku, w którym otwierana jest lokata. W związku z tym, posiadacz lokaty w przypadku braku wypłacalności Banku otrzyma należne mu środki z tytułu lokaty, zgodnie z aktualnie obowiązującymi zasadami gwarantowania środków przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Lokaty Inwestycyjne posiadają inne cechy niż tradycyjne lokaty o stałym lub zmiennym oprocentowaniu. W przypadku niespełnienia założeń inwestycyjnych, Lokaty Inwestycyjne mogą nie wypłacić odsetek.

Lokaty inwestycyjne są oferowane w subskrypcjach.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 6 miesięcy.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Złożoność produktu.

5. Produkty strukturyzowane z pełną lub częściową gwarancją kapitału

a) Opis

Produkty strukturyzowane z pełną lub częściową ochroną kapitału to produkty inwestycyjne w formie obligacji, bankowego papieru wartościowego lub polisy ubezpieczeniowej, oparte na wskaźnikach rynku finansowego lub towarowego, takich jak kursy walut, ceny akcji, wartości indeksów giełdowych, ceny towarów lub koszyki tych zmiennych, od których kształtowania może być uzależnione końcowe oprocentowanie obligacji, kwota rozliczenia bankowego papieru wartościowego lub kwota wypłaty z polisy. Instrumenty te objęte są pełną lub częściową gwarancją kapitału w dniu zapadalności inwestycji. Produkty strukturyzowane z częściową gwarancją kapitału zapewniają ochronę kapitału poniżej 100%. W takim przypadku inwestor musi liczyć się z utratą kapitału, ale w zamian może oczekiwać wyższego poziomu udziału w potencjalnych zyskach.

W przypadku produktu strukturyzowanego pełna lub częściowa gwarancja kapitału obowiązuje tylko i wyłącznie w dniu wykupu/zapadalności inwestycji. W przypadku sprzedaży produktu strukturyzowanego na rynku wtórnym, przed terminem wykupu/zapadalności produktu, pełna lub częściowa gwarancja kapitału nie obowiązuje.

Produkty są oferowane w subskrypcjach.

Sugerowany okres inwestycji to 2-5 lat.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko płynności
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

6. Bony skarbowe i Obligacje skarbowe

Obligacje skarbowe oraz Bony skarbowe są instrumentami finansowymi emitowanymi przez Skarb Państwa, obciążonymi ryzykiem kredytowym Skarbu Państwa, którego cena zależy od poziomu stóp procentowych odpowiednich dla ich terminu zapadalności.

a) Opis

Bony skarbowe

Krótkoterminowe (maksymalnie 1 rok) dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa. Bony skarbowe dla klientów detalicznych dostępne są na rynku wtórnym.

Sugerowany okres inwestycji wynosi maksymalnie 1 rok.

Obligacje skarbowe

Obligacje skarbowe są dłużnymi papierami wartościowymi o przynajmniej rocznym terminie wykupu emitowanymi przez Skarb Państwa. Obligacje oferowane są z dyskontem lub wypłacają kupon, mogą być stało- lub zmienne- kuponowe.

W przypadku obligacji o zmiennym oprocentowaniu w każdym okresie odsetkowym będzie ustalana nowa wartość kuponu zgodnie z formułą zawartą w liście emisyjnym (zazwyczaj kupon oparty jest o stawkę 6M WIBOR lub o rentowność Bonów skarbowych). Z kolei Obligacje o stałym oprocentowaniu mają z góry ustaloną wartość kuponu, który wypłacany jest przeważnie raz do roku. Obligacje indeksowane zaś mogą posiadać zmienny kupon, którego wysokość zależy od ustalonego wskaźnika makroekonomicznego (bardzo często jest to wskaźnik inflacji) albo stały kupon i zmienną wartość nominalną indeksowaną w oparciu o współczynnik indeksacji.

W każdym z trzech wymienionych typów Obligacji skarbowych występuje ryzyko stopy procentowej.

W przypadku kuponowych dłużnych papierów wartościowych występuje ryzyko reinwestycji kuponu, co oznacza brak możliwości reinwestowania otrzymanej płatności kuponowej według pierwotnie zakładanej rentowności inwestycji, co powoduje, iż faktycznie osiągnięta rentowność z papieru dłużnego trzymanego przez inwestora do daty wykupu będzie odbiegała od pierwotnie zakładanej.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 1 rok.

b) Ryzyko

- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Złożoność produktu.

7. Obligacje komunalne

a) Opis

Obligacje komunalne (municipalne) są dłużnymi papierami wartościowymi o przynajmniej rocznym terminie wykupu emitowanymi przez jednostki samorządu terytorialnego (miasta, gminy). Obligacje oferowane są z dyskontem lub wypłacają kupon, mogą być stało- lub zmienne- kuponowe. Obligacje komunalne charakteryzują się mniejszą płynnością finansową niż obligacje skarbowe. Rentowność obligacji komunalnych co do zasady jest wyższa niż rentowność obligacji skarbowych. Największym ryzykiem dla inwestycji w obligacje komunalne jest ryzyko kredytowe emitenta, którym jest jednostka samorządu terytorialnego. Terminy emisji obligacji komunalnych wynoszą od miesiąca do kilku lat.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3 lata.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Złożoność produktu.

8. Obligacje korporacyjne

a) Opis

Obligacje korporacyjne są dłużnymi papierami wartościowymi o przynajmniej rocznym terminie wykupu emitowanymi przez podmioty gospodarcze. Obligacje oferowane są z dyskontem lub wypłacają kupon, mogą być stało- lub zmienne- kuponowe. Obligacje korporacyjne charakteryzują się bardzo dużym zróżnicowaniem stopnia ryzyka, które jest uzależnione, co do zasady, od kondycji finansowej emitenta.

W przypadku Obligacji o zmiennym oprocentowaniu w każdym okresie odsetkowym ustalana jest nowa wartość kuponu zgodnie z formułą zawartą w liście emisyjnym - zazwyczaj kupon oparty jest o stawkę WIBOR 6M lub o rentowność Bonów skarbowych. Z kolei Obligacje o stałym oprocentowaniu mają z góry ustaloną wartość kuponu, który wypłacany jest przeważnie raz do roku.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3 lata.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Złożoność produktu.

9. Akcje dopuszczone do zorganizowanego obrotu

Bank Millennium S.A. przyjmuje i przekazuje zlecenia dotyczące akcji dopuszczonych do zorganizowanego obrotu do Millennium Domu Maklerskiego S.A. (Millennium DM). Warunkiem korzystania z usługi jest zawarcie przez Klienta z Millennium DM umowy o prowadzenie Rachunku inwestycyjnego i świadczenie usług wykonywania Zleceń oraz złożenie wymaganych przez Millennium DM oświadczeń. Świadczenie usługi przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta.

a) Opis

Akcje są udziałowymi papierami wartościowymi, które zostały wyemitowane przez spółkę akcyjną. Nabywca akcji staje się współwłaścicielem spółki (właścicielem części jej majątku). Charakterystyczną cechą inwestycji w akcje jest to, że odznaczają się relatywnie dużą zmiennością cen (w porównaniu do zmienności cen obligacji), zwłaszcza w krótkim okresie czasu, weryfikowaną przez rynek kapitałowy, stąd inwestor powinien dokonać starannej alokacji i dywersyfikacji portfela akcji.

Pojęcie akcji można rozpatrywać w trzech znaczeniach:

- jako ułamek kapitału akcyjnego
- jako ogół praw przysługujących akcjonariuszowi wobec spółki akcyjnej oraz obowiązków akcjonariusza wobec spółki;
- jako dokument akcyjny;
- jako formalna legitymacja do przysługujących akcjonariuszowi praw.

Akcje mogą być wystawiane imienne lub na okaziciela, a dochody inwestora posiadającego akcje spółki mogą pochodzić w szczególności z poniższych źródeł:

- dywidend – stanowiących część zysku netto spółki akcyjnej przeznaczonego do podziału pomiędzy akcjonariuszy,
- zysków kapitałowych – wynikających ze wzrostu ceny akcji w okresie ich posiadania. Zyski kapitałowe stanowią różnicę pomiędzy ceną sprzedaży danej akcji, a ceną jej kupna w przeszłości.

Inwestując w papier wartościowy jakim jest akcja, należy brać pod uwagę również trudności ze sprzedażą produktów spółki, brak zysków, a w konsekwencji spadek wartości rynkowej spółki, a nawet jej upadłość, co ostatecznie spowoduje obniżenie wartości akcji spółki.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3 lata.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,

- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkoterminowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walut,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko specyficzne spółki,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z dokonywaniem modyfikacji zleceń,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

10. Warranty

Bank Millennium S.A. przyjmuje i przekazuje zlecenia dotyczące warrantów do Millennium Domu Maklerskiego S.A. (Millennium DM). Warunkiem korzystania z usługi jest zawarcie przez Klienta z Millennium DM umowy o prowadzenie Rachunku inwestycyjnego i świadczenie usług wykonywania Zleceń oraz złożenie wymaganych przez Millennium DM oświadczeń. Świadczenie usługi przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta.

a) Opis

Warranty są papierami wartościowymi z grupy instrumentów pochodnych, notowanymi na rynku kasowym. Ich wycena zależy od ceny lub wartości tzw. instrumentu bazowego. Instrumentem bazowym mogą być:

- akcje, obligacje,
- indeksy giełdowe,
- kursy walut,
- towary,
- wskaźnik ekonomiczny (indeks, stopa procentowa).

Warranty, w odróżnieniu od opcji, posiadają określonego emitenta, czyli wystawcę instrumentu, którym jest osoba prawna. Liczba wystawionych warrantów jest ograniczona do konkretnej ilości zwanej serią.

W sensie formalnoprawnym warrant jest bezwarunkowym i nieodwołalnym zobowiązaniem się jego emitenta do wypłacenia uprawnionym właścicielom warrantów kwoty rozliczenia. W przypadku warrantu kupna jest to dodatnia różnica pomiędzy ceną instrumentu bazowego, a ceną wykonania określoną przez emitenta. W przypadku warrantu sprzedaży kwotą rozliczenia jest dodatnia różnica między ceną wykonania a ceną instrumentu bazowego.

Warrant daje prawo, ale nie zobowiązuje do nabycia bądź sprzedaży instrumentu bazowego po określonej cenie wykonania (tzw. strike) podczas całego okresu życia instrumentu (warrant typu amerykańskiego) lub w określonym z góry momencie (warrant typu europejskiego).

Wyróżnia się warranty:

- subskrypcyjne- papiery te emitowane są w związku z warunkowym podwyższeniem kapitału zakładowego. Posiadacze warrantów mają prawo do nabycia akcji z podwyższonego kapitału w określonym terminie i po określonej cenie.
- opcyjnie- są instrumentem uprawniającym do zakupu od emitenta (warrant kupna) lub sprzedaży (warrant sprzedaży) w ustalonym terminie instrumentu bazowego, po określonej cenie rozliczenia.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3 lata.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkoterminowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walut,

- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko specyficzne spółki,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z dokonywaniem modyfikacji zleceń,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

11. Certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zamkniętych

Bank Millennium S.A. przyjmuje i przekazuje zlecenia dotyczące certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych do Millennium Domu Maklerskiego S.A. (Millennium DM). Warunkiem korzystania z usługi jest zawarcie przez Klienta z Millennium DM umowy o prowadzenie Rachunku inwestycyjnego i świadczenie usług wykonywania Zleceń oraz złożenie wymaganych przez Millennium DM oświadczeń. Świadczenie usługi przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta.

a) Opis

Certyfikaty inwestycyjne, to papiery wartościowe emitowane przez zamknięte fundusze inwestycyjne, będący tytułem prawnym do odpowiedniej części aktywów funduszu.

Wartość certyfikatów inwestycyjnych uzależniona jest od wartości portfela inwestycyjnego funduszu.

Fundusze inwestycyjne zamknięte charakteryzują się znacznie szerszym spektrum inwestycyjnym w porównaniu do funduszy inwestycyjnych otwartych, co powoduje, że zarządzający funduszem inwestycyjnym zamkniętym mają większe możliwości w zakresie selekcji strategii oraz inwestycji.

Certyfikaty publiczne mają postać zdematerializowaną i są notowane na rynku publicznym, gdzie podlegają wycenie rynkowej. Wycena dokonywana jest z częstotliwością określoną w statucie, lecz nie rzadziej niż raz na 3 miesiące.

Certyfikaty inwestycyjne mogą być również wystawiane na okaziciela, dlatego też mogą być notowane na giełdzie. W takim wypadku podlegają codziennej wycenie rynkowej na sesjach giełdowych.

Certyfikaty inwestycyjne charakteryzują się niskim stopniem płynności. Właściciel certyfikatu może zrealizować jego wartość przez sprzedaż na rynku wtórnym, sprzedaż emitentowi (o ile ten będzie skupował własne certyfikaty) lub otrzymać wypłatę środków przypadających na posiadane certyfikaty w przypadku likwidacji funduszu. Warunki wypuku certyfikatów inwestycyjnych reguluje statut.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

Zamknięty fundusz inwestycyjny może być utworzony na czas określony. Sugerowany okres inwestycji wynosi co najmniej 5 lat.

12. Nieskarbowe papiery dłużne dopuszczone do obrotu zorganizowanego

Bank Millennium S.A. przyjmuje i przekazuje zlecenia dotyczące nieskarbowych papierów dłużnych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego do Millennium Domu Maklerskiego S.A. (Millennium DM). Warunkiem korzystania z usługi jest zawarcie przez Klienta z Millennium DM umowy o prowadzenie Rachunku inwestycyjnego i świadczenie usług wykonywania Zleceń oraz złożenie wymaganych przez Millennium DM oświadczeń. Świadczenie usługi przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta.

a) Opis

Nieskarbowe dłużne papiery wartościowe to instrumenty emitowane przez przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego lub inne podmioty w celu pozyskania odpowiedniego finansowania, przede wszystkim inwestycji oraz bieżącej działalności.

Emitent zobowiązuje się w nim do zapłaty właścicielowi dłużnego papieru wartościowego należności głównej i należności ubocznej (np. odsetek lub dyskonta). Są one emitowane zarówno w trybie emisji niepublicznej, jak i w ramach oferty publicznej.

Nieskarbowe dłużne papiery wartościowe występują w następujących formach prawnych:

- Obligacje- dłużne papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego (komunalne) lub podmioty prowadzące działalność gospodarczą (korporacyjne). Obligacje mogą być przedmiotem obrotu na rynku publicznym lub niepublicznym,
- Weksle- papier wartościowy którym można zatem skutecznie regulować nim swoje zobowiązania. Do podstawowych rodzajów weksli zaliczamy: weksle własne (takie w których osoba, która podpisuje weksel, zobowiązuje się do zapłaty) i trasowane (czyli te, w których z weksla wynika, iż obowiązany jest do zapłaty trasat, czyli inna osoba, niż ta, która weksel podpisuje),
- Listy zastawne- papiery wartościowe emitowane przez banki hipoteczne, które zobowiązują się do wypłaty posiadaczowi listu odsetek oraz wykupu listu w terminie i na warunkach z góry określonych,
- Bankowe papiery wartościowe- dłużne, niezabezpieczone papiery wartościowe emitowane przez banki w oparciu o ustawę "Prawo bankowe" Prawa z tytułu nabycia bankowych papierów wartościowych mogą być przedmiotem obrotu.

b) Ryzyko

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,

- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Złożoność produktu.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3 lata.

13. Skarbowe papiery dłużne dopuszczone do obrotu zorganizowanego

Bank Millennium S.A. przyjmuje i przekazuje zlecenia dotyczące skarbowych papierów dłużnych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego do Millennium Domu Maklerskiego S.A. (Millennium DM). Warunkiem korzystania z usługi jest zawarcie przez Klienta z Millennium DM umowy o prowadzenie Rachunku inwestycyjnego i świadczenie usług wykonywania Zleceń oraz złożenie wymaganych przez Millennium DM oświadczeń. Świadczenie usługi przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta.

a) Opis

Skarbowe papiery dłużne dopuszczone do obrotu zorganizowanego są to papiery emitowane przez Skarb Państwa. Skarb Państwa potwierdza, że jest dłużnikiem osoby posiadającej taki bon i zobowiązuje się do wykonania na rzecz tej osoby świadczenia w formie pieniężnej lub niepieniężnej w okresie krótszym niż jeden rok.

Do skarbowych papierów dłużnych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego zaliczamy:

- bony skarbowe- papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, emitowane na okres poniżej jednego roku. Bony skarbowe mają postać zdematerializowaną i stanowią przedmiot obrotu na rynku wtórnym, przede wszystkim na rynku międzybankowym,
- obligacje skarbowe- papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa uprawniające ich nabywców do otrzymania świadczeń pieniężnych w formie wykupu i odsetek, o terminie do wykupu dłuższym niż rok. Skarb Państwa ponosi nieograniczoną odpowiedzialność za spełnienie zobowiązań wobec posiadaczy obligacji. Typowa obligacja określa: datę wymagalności pożyczonej kwoty wraz z ustaloną w umowie wysokość odsetek. Skarb Państwa występuje w roli dłużnika, który jest jednocześnie gwarantem wykupu obligacji od nabywców i wypłacenia obiecanych odsetek.

b) Ryzyko

- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Złożoność produktu.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 1 rok.

II. Rodzaje Ryzyka

Dostępność informacji z danego rynku – oznacza ryzyko związane z niemożliwością pozyskania kompletnych informacji na temat produktu w języku polskim. Trudności związane z pozyskiwaniem informacji o produktach i instrumentach finansowych mogą wynikać z konieczności złożenia prośby o dokumenty w Banku, z opóźnień w ich dostarczaniu oraz faktu, iż dane dokumenty występują w obcym języku. Dodatkową niedogodnością może być utrudniony dostęp do informacji wynikający z braku dostępu do wyspecjalizowanych finansowych serwisów informacyjnych.

Opis mechanizmu dźwigni finansowej (zwanej potocznie lewarem) – mechanizm, który pozwala nabyć instrumenty i produkty finansowe (portfel instrumentów finansowych) angażując tylko część potrzebnych do tego środków finansowych. Gdyby inwestor nabywał instrumenty finansowe (portfel instrumentów finansowych) bez dźwigni finansowej powinien zaangażować 100% wymaganych środków finansowych niezbędnych do nabycia takich instrumentów lub produktów finansowych.

Przykładem wykorzystania dźwigni finansowej jest zakup akcji w pierwszej ofercie publicznej przy wykorzystaniu środków z kredytu. Dzięki wykorzystaniu kredytu przy zakupie akcji w pierwszej ofercie publicznej możliwe jest zwiększenie potencjalnych zysków na zasadzie dźwigni finansowej poprzez wykorzystanie środków pieniężnych z kredytu do zakupu akcji. Innym przykładem wykorzystania efektu dźwigni finansowej są inwestycje w kontrakty terminowe. Aby otworzyć pozycje w kontraktach terminowych wystarczy zainwestować tylko kilka procent całkowitej wartości kontraktu terminowego (wnieść tzw. depozyt zabezpieczający).

Ryzyko branży – ryzyko związane z inwestowaniem w instrumenty lub produkty finansowe związane z jedną branżą. Wynika z faktu, iż każda branża narażona jest na ryzyko inwestycyjne uwarunkowane zewnętrznymi warunkami gospodarczymi, trendami inwestycyjnymi, sezonowością branży, w której działa spółka.. W przypadku spółek surowcowych ryzyko wynika z poziomem cen surowców na giełdach towarowych i ich skutków dla wyniku finansowego spółki. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być inwestycja obciążona znacznie większym ryzykiem niż inwestycje zdywersyfikowana pod względem branżowym.

Ryzyko kredytowe – ryzyko związane z przepływami finansowymi firmy, w związku z prowadzoną przez nią działalnością, oraz możliwością niedotrzymania warunków umowy przez stronę. Ryzyko takie może pojawiać się w przypadku emitentów dłużnych papierów wartościowych. Najniższy poziom tego ryzyka występuje (w kolejności) dla papierów emitowanych przez:

- Skarb Państwa
- Jednostki samorządowe
- Instytucje finansowe
- Przedsiębiorstwa.

Zdarza się, że ryzyko niedotrzymania warunków dla papierów wartościowych emitowanych przez przedsiębiorstwo o bardzo dobrej kondycji finansowej może być mniejsze niż ryzyko niedotrzymania warunków przez instytucję finansową. Do oceny tego ryzyka wykorzystuje się tzw. rating. Rating jest to ocena wydawana przez wyspecjalizowane firmy. Ocena taka określa poziom ryzyka występujący dla danego emitenta. Inwestując w papiery wartościowe należy uwzględnić powyższy rodzaj ryzyka dla oceny oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji. Czym większe ryzyko emitenta tym stopa dochodu z inwestycji powinna być wyższa.

Ryzyko krótkookresowych zmian cen – ryzyko występujące na skutek zmienności nastrojów (często emocjonalnych) panujących na rynku wśród inwestorów. Wynikiem takich działań są nieracjonalne zmiany kursów instrumentów

finansowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być podjęcie błędnej decyzji o rozpoczęciu lub zakończeniu inwestycji.

Ryzyko kursu walutowego – występuje w przypadku inwestycji w obcej walucie (nabycia papierów wartościowych denominowanych w walucie obcej) i związane jest z niepewnością, co do kursu waluty, w której indeksowana jest inwestycja, po jakim nastąpi w przyszłości wymiana waluty obcej na krajową. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być błędna ocena inwestycji w zakresie rentowności.

Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym – ryzyko niespełnienia warunków dopuszczenia papierów wartościowych emitenta nabywanych na rynku pierwotnym lub pierwszej ofercie publicznej do obrotu na rynku regulowanym, w szczególności notowań giełdowych.

Ryzyko płynności – ryzyko niemożności rozpoczęcia lub zakończenia inwestycji spowodowane niewielką płynnością, czyli brakiem albo nadmiarem podaży lub popytu, dla danych instrumentów lub produktów finansowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być trudność ze sprzedażą lub zakupem instrumentów lub produktów finansowych. Ceny na rynku mogą podlegać znacznym wahaniom. W przypadku sprzedaży przed terminem zapadalności istnieje ryzyko, iż Inwestor posiadający papiery wartościowe nie będzie mógł ich zbyć w dowolnym terminie, w ilości przez siebie zakładanej i po satysfakcjonującej cenie. Istnieje ryzyko poniesienia ewentualnych strat, wynikających ze sprzedaży papierów wartościowych po cenie niższej niż wyniosła ich cena nabycia.

Ryzyko podatkowe – ryzyko zmiany przepisów podatkowych powodujące, iż inwestowanie w instrumenty i produkty finansowe związane będzie z większymi niż dotychczas obciążeniami podatkowymi, co może skutkować zmniejszeniem opłacalności inwestycji.

Ryzyko prawne – ryzyko związane ze zmianami prawnymi dotyczącymi regulacji, którym podlegają emitenci lub dystrybutorzy instrumentów lub produktów finansowych.

Ryzyko rozliczenia – ryzyko nierozliczenia w terminie transakcji zawartych przez fundusz inwestycyjny, wynikające w szczególności z zawodności systemów informatycznych bądź innych ograniczeń technicznych.

Ryzyko rynkowe – ryzyko zawsze występujące a związane z koniunkturą na rynku instrumentów lub produktów finansowych. Dotyczy niepewności związanej z możliwością zmian w politycznym lub gospodarczym otoczeniu kraju, które mogą skutkować rozchwianiem sytuacji rynkowej przez to wpłynąć na konkretny sektor, firmę lub instrument lub produkt finansowy. Głównymi czynnikami wrażliwości są: poziom inflacji, stopy procentowej, deficyty budżetowe, poziom bezrobocia, saldo obrotów bieżących, poziom popytu konsumpcyjnego oraz inne czynniki makroekonomiczne. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być podjęcie błędnej decyzji o rozpoczęciu lub zakończeniu inwestycji.

Ryzyko specyficzne spółki – ryzyko dotyczące zdarzeń występujących u emitenta danego instrumentu finansowego. Do istotnych zdarzeń możemy zaliczyć takie zdarzenia jak zawarte istotne umowy i kontrakty, utratę płynności finansowej czy zdarzenia losowe mające znaczący wpływ na sytuację ekonomiczną emitenta. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być znaczna zmiana wartości inwestycji.

Ryzyko stopy procentowej – ryzyko niestabilności stóp procentowych, powodujące trudność oceny dochodowości inwestycji dla instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub

powiązanych z wysokością stóp procentowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być inwestycja w papiery dłużne o stałym oprocentowaniu, podczas gdy lepsze efekty uzyskuje się inwestując w papiery o zmiennym oprocentowaniu.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału. W przypadku niektórych produktów i instrumentów finansowych istnieje pełna gwarancja kapitału, oznaczająca brak ryzyka związanego z możliwością utraty zainwestowanego kapitału. Natomiast w przypadku części produktów, występuje częściowa gwarancja kapitału lub też brak jest jakiegokolwiek gwarancji. Co za tym idzie, w przypadku nabycia niektórych produktów i instrumentów finansowych wiąże się to z ryzykiem utraty nawet do 100% wartości kapitału, lub strat pochłaniających więcej niż 100% zainwestowanego kapitału.

Ryzyko związane z dokonywaniem modyfikacji zleceń - zgodnie z trybem obsługi modyfikacji zleceń/dyspozycji przez GPW w czasie sesji może zaistnieć sytuacja jednoczesnego zlecenia przez Inwestora dokonania modyfikacji zlecenia/dyspozycji oraz realizacja na GPW

zlecenia/dyspozycji modyfikowanej. W razie zaistnienia takiej sytuacji GPW może zrealizować zarówno zlecenie/dyspozycję modyfikowaną jak i zlecenie/dyspozycję zmodyfikowaną, niezależnie od zamierzeń Inwestora.

Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków – ryzyko wywierania znacznego wpływu na wyniki funduszu przez inwestycje w poszczególne aktywa bądź rynki, ze względu na ich duży udział w portfelu funduszu.

Wysokość opłat – dotyczy opłat pobieranych, z tytułu nabycia oraz posiadania danego produktu. Im wyższe opłaty, tym wyższe ryzyko osiągnięcia pozytywnej realnej stopy zwrotu z inwestycji.

Złożoność produktu – dotyczy ryzyka związanego z charakterem produktu oraz związaną z nim dokumentacją. Im bardziej złożony, niestandardowy produkt, tym bardziej złożona będzie jego dokumentacja oraz zawarte w niej opisy. W efekcie, zrozumienie zasad działania danego produktu może być utrudnione w przypadku skomplikowanej struktury produktu oraz jego dokumentacji.